

دیدگاه

گسترش نقش آفرینی ایران در اقتصاد جهان

عضویت ایران در بریکس پس از ورود به پیمان همکاری‌های شانگهای و توافق با اتحادیه اقتصادی اوراسیا اقدام مهمی برای کشور است که به گسترش روابط اقتصادی و تجاری کمک می‌کند.

عضو اتاق بازرگانی، صنایع، معادن و کشاورزی ایران با بیان اینکه توسعه روابط خارجی یکی از دغدغه‌های اصلی مردم به شمار می‌آید گفت: بر همین اساس هر اقدامی در این عرصه بازتاب وسیعی در کشور و میان مردم دارد که نباید به گمانه‌زنی‌های نادرست به اختلافات در این زمینه دامن زد.

سید حمید حسینی با اشاره به پذیرفته شدن عضویت ایران در گروه بریکس، خاطرنشان کرد: حضور در این سازمان‌های بین‌المللی و منطقه‌ای به عنوان عضو رسمی برای ایران ضروری است؛ زیرا تاکنون در این بخش اقدامات کمی انجام شده و کشورمان حضور بسیار کم‌رنگ در این نوع پیمان‌های بین‌المللی داشته است.

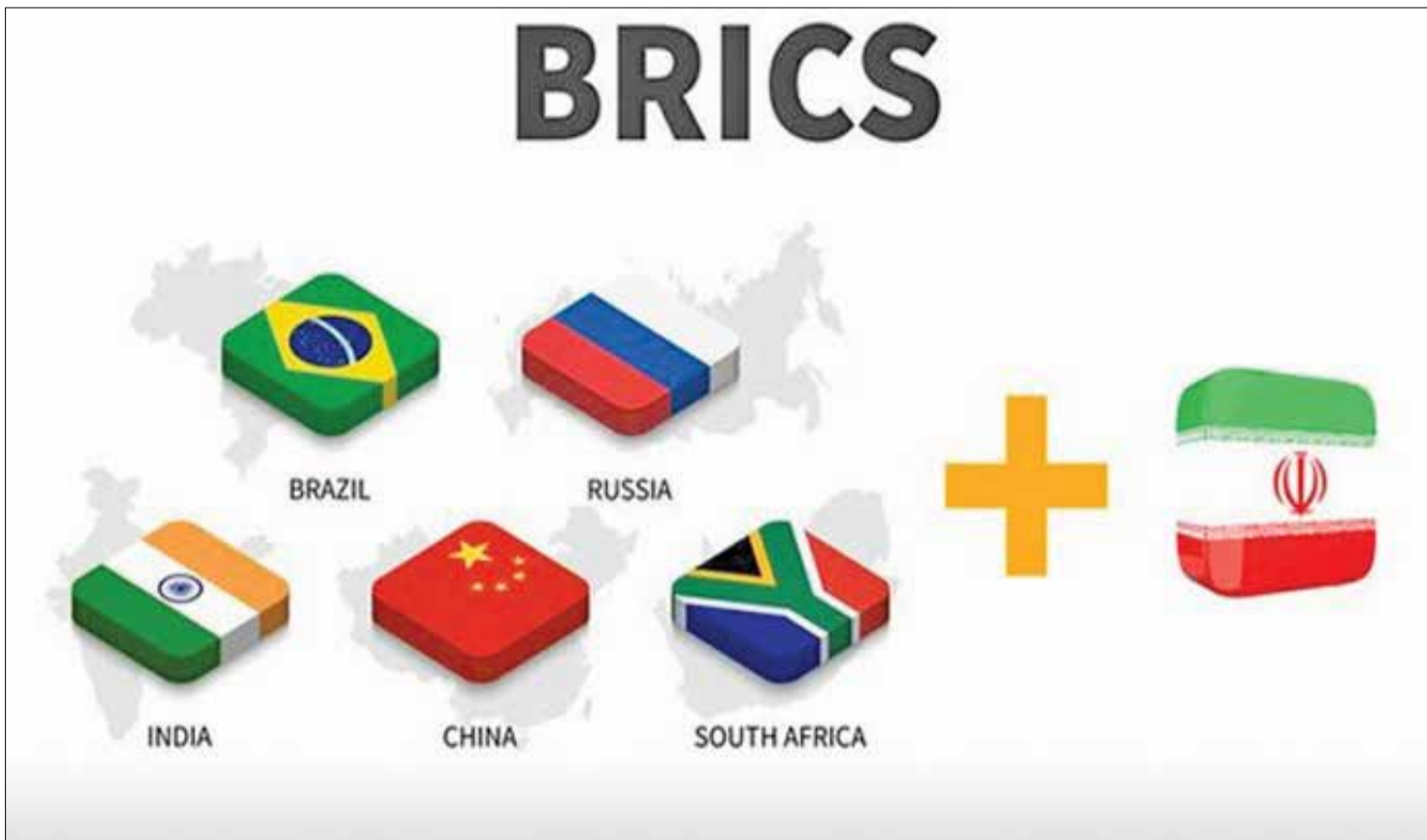
وی تأکید کرد: عضویت در بریکس پس از ورود به پیمان همکاری‌های شانگهای و توافق برای تجارت آزاد با اتحادیه اقتصادی اوراسیا اقدام مهمی برای کشور محسوب می‌شود که به گسترش روابط اقتصادی، تأمین امنیت و چند جانبه‌گرایی کمک می‌کند.

این فعال اقتصادی معتقد است: بریکس از اهمیت ویژه‌ای برخوردار است، زیرا ۴۲ درصد جمعیت جهان، حدود ۳۰ درصد تولید ناخالص ملی دنیا و ۲۰ درصد تجارت جهانی را به خود اختصاص داده است. بر این اساس حضور در مجموعه بریکس می‌تواند به افزایش رونق و اقتصاد کشورمان کمک شایانی کند.

عضو اتاق بازرگانی، صنایع، معادن و کشاورزی ایران اظهار داشت: اگرچه توسط دولت گذشته برای عضویت ایران در بریکس از سال ۹۴ اقدام شده بود؛ اما تحولات کنونی در عرصه بین‌الملل و دیپلماسی فعال اقتصادی دولت سیزدهم باعث شد که چندی پیش در اوایل شهریور ۱۴۰۲ علاوه بر فراهم شدن امکان عضویت ایران، چند کشور دیگر از جمله امارات و عربستان در شرایط کنونی بتوانند در بریکس حضور یابند.

اگرچه اعضای بریکس با عضویت رسمی برزیل، روسیه، هند، چین و آفریقای جنوبی از سال ۲۰۱۹ فعالیت‌های خود را به طور رسمی آغاز کردند اما در اجلاس‌های اخیر این مجموعه که در ژوهانسبورگ آفریقای جنوبی برگزار شد، مقرر شد تا سال ۲۰۲۴، شش کشور آرتانتین، اتیوپی، امارات متحده عربی، ایران، عربستان سعودی و مصر به جمع این گروه اضافه شوند. مجموع این مسائل حکایت از افزایش تأثیرگذاری اعضای بریکس در اقتصاد جهانی دارد.

BRICS

گفت‌وگوی «ایران اقتصادی» با رئیس اتاق مشترک ایران و چین درباره دستاوردهای پیوستن ایران به بریکس

پایان معطلی اقتصاد ایران به امریکا و اروپا

گفت‌وگو

به همت و دیپلماسی قوی که دولت سیزدهم داشت، ایران به گروه بریکس پیوست؛ گروهی که اعضای اصلی آن کشورهای چین، هند، روسیه، برزیل و آفریقای جنوبی هستند. این گروه که ۴۰ درصد جمعیت جهان را در خود گنجانده، سهم ۳۱٫۵ درصدی از تولید ناخالص داخلی جهان دارد. عضویت در بریکس برای برخی‌ها به خصوص آنهایی که فقط تجارت با امریکا و اروپا را قبول دارند، خبر خوشایندی نبود، چرا که می‌دانند ایران با عضویت در گروه و پیمان‌های مهم از انزوا خارج می‌شود و می‌تواند بدون دلار سطح مبادلات تجاری خود را افزایش دهد. در سال ۱۴۰۱ تجارت غیررسمی ایران با کشورهای عضو بریکس با ۱۴ درصد رشد به بیش از ۳۸ میلیارد دلار رسید. این موضوع نشان می‌دهد که روزهای خوبی در انتظار اقتصاد ایران است. در این خصوص با مجیدرضا حریری، رئیس اتاق مشترک ایران و چین گفت‌وگویی انجام دادیم که در ادامه می‌آید.

● پذیرفتن ایران در بریکس با همان گروه ۵، چه تأثیری در فعالیت‌های اقتصادی ایران خواهد داشت؟ و آیا می‌توان از انزوای کشورهای متخاصم علیه ایران، خارج شویم؟

فارغ از اینکه تحریم هستیم یا خیر، باید به یک نکته بپردازیم و آن اینکه ما باید یاد بگیریم که با دنیا در پیمان‌های دوجانبه، چند جانبه، منطقه‌ای و گروهی همکاری کنیم. با وجود تمام تلاش‌هایی که دولت سیزدهم انجام داده است اما اینکه این امر مطلوب ما و حد نهایی است که می‌توان با دنیا ارتباط برقرار کرد، قطعاً نیست و هنوز فاصله‌هایی وجود دارد. بهتر است با همه کشورها و پیمان‌هایی که وجود دارد، همکاری کنیم. وقتی ما بخواهیم وارد پیمان، همکاری دوجانبه و چند جانبه شویم، ۵۰ درصد درخواست ماست و ۵۰ درصد دیگر طرف و گروه مقابل است. از آنجا که در کوتاه مدت و حتی میان مدت، چشم‌اندازی مبنی بر مراد تجارت با امریکا و اروپا نداریم، همکاری با دیگر کشورها و حضور در سایر

پیمان‌ها به پویایی اقتصاد کمک می‌کند. ما منعی در همکاری‌های اقتصادی با اروپا و امریکا نداریم، اما آنها نمی‌خواهند که تعاملی داشته باشند؛ آنها می‌خواهند شرایطی را به ما تحمیل کنند که با منافع ملی ما در تضاد است. با این اوصاف پیوستن ما به هر پیمانی، نکته مثبتی است. برای آنکه امریکا نتواند ما را منزوی کند باید سطح ارتباطات خود را با کشورهای مختلف افزایش دهیم؛ البته اگر تحریم هم نبودیم بایستی به این سمت حرکت می‌کردیم. اگر ما دیوار انزوا را ترک بزنیم یا شکاف دهیم، قطعاً کشورهای متخاصم و علیه ایران، به خواسته‌های خود نمی‌رسند. طی دو سال اخیر بواسطه دیپلماسی قوی که دولت سیزدهم داشته، توانستیم دیوار انزوایی را که امریکا به دنبال آن بود، شکاف دهیم. به صورت رسمی بیش از ۱۰۰ میلیارد دلار مبادلات تجاری داریم و این عدد منهای کالاهای قاچاق است، لذا می‌توان گفت که ایران توانسته تحریم‌ها را بی‌اثر کند. برای آنکه اعداد تجاری کشور افزایش پیدا کند، ضرورت دارد که به پیمان‌های مختلف بپیوندیم. قاعدتاً خطری که اقتصاد ایران را تهدید می‌کند، بیش از ۷۰ درصد مبادلات فرامرزی ایران، محدود به ۵ کشور (عراق، افغانستان، چین، امارات و ترکیه) است. از همین رو بایستی مبدأ و مقصد (واردات و صادرات) کالایی کشور را متفاوت کنیم. یکی از راه‌ها استفاده از ظرفیت پیمان‌های مشترک و همکاری‌های دوجانبه و چند جانبه است. مکانیسم روابط اقتصادی در دنیا در حال تغییر است. تسلط یکجانبه امریکا بر اقتصاد زیرسؤال رفته است. بشدت

علایمی دیده می‌شود که کشورها تمایل دارند با پول ملی خود معامله کنند و همچنین در پیمان‌هایی قرار گیرند که ارزهایی غیر از دلار مبنای معاملاتشان قرار گیرد. این امر نویددهنده روزهایی است که در آینده تسلط امریکا بر اقتصاد دنیا کاهش قابل توجهی پیدا کند؛ شاید این موضوع طی دو سال آینده محقق نشود اما با توجه به رویکردی که سران کشورها دارند، چنین امری با سرعت (طی ۱۰ سال آینده) اتفاق خواهد افتاد. لذا بهتر است که ایران هم جای خود را در اقتصاد آتی دنیا که دیگر امریکا نقش بلامناع در

آن ندارد، حفظ کند. اکثر پیمان‌ها براساس ضدیت با سلطه امریکا ایجاد شده است، بویژه بریکس که چنین امری را با جدیت دنبال می‌کند. از سویی عمده صادرات ایران مواد معدنی و مشتقات نفتی است. در پیمان بریکس و سازمان کنفرانس شانگهای می‌بینیم که هند و چین به عنوان بزرگترین مصرف‌کنندگان نفت و مواد اولیه معدنی در دنیا حضور دارند؛ این امر فرصت برای ایران است تا روابط خود را که از قدیم با این کشورها داشته است با مکانیسم‌های موجود در پیمان‌های مشترک توسعه دهد. با سایر کشورها در قالب اوراسیا، پیمان شانگهای و... چنین فرصت‌های ایجاد شده است.

● آیا عضویت ایران در پیمان‌های بین‌المللی به منزله آن است که دیگر دولت به دنبال مذاکره با امریکا و کشورهای اروپایی نیست؟

چنین برداشتی را ندارم؛ عضویت ایران در پیمان‌های بین‌المللی، دولت سیزدهم به صورت هوشمندانه پیگیر توسعه روابط خارجی است و نمی‌خواهد اقتصاد و سیاست خود را معطل تصمیم‌های اروپا و امریکا کند. هر کدام از اتفاق‌هایی که در حوزه بین‌الملل دنبال می‌شود با هدف توسعه روابط و تسهیل در فعالیت‌های تجاری است. باید صادرات کالایی و ظرفیت اقتصادی بسیار بالایی دارند هستند. سیاستگذاری اشتباه امریکا باعث شد که این روزها به سمت تضعیف شدن حرکت کند.

بشش

دولت سیزدهم از ابتدای فعالیت خود در تلاش است تا بستر توسعه روابط خارجی را فراهم کند، اما فعالان اقتصادی همواره گله‌مند و ناراضی هستند. حال پیوستن ایران به بریکس می‌تواند سیگنال‌های مثبت به فعالان اقتصادی بدهد؟

فعالان اقتصادی، آنهایی که به صورت واقعی در حوزه تجارت (صادرات و واردات) فعال هستند، متوجه شدند که فضای تنفسی آنها در مقایسه با ۹ ماه اخیر بسیار بهتر شده است؛ یعنی نسیم‌های جدیدی در اقتصاد ایران وزیده شده است. اما فعالان اقتصادی که چنین دیدگاهی ندارند چشم‌شان به رسانه‌های غربی است، این افراد بدون شک فعال اقتصادی نیستند و تنها پوشش یک تاجر را دارند. این افراد گروه‌های سیاسی هستند که وضعیت دو سال قبل و سلطه غرب را قبول دارند. اشکالی در این موضوع نیست. از آنجا که جهان بینی این افراد تضعیف شده است، می‌خواهند تحت عنوان فعال اقتصادی ابراز ناراضی‌هایی کنند. این افراد قطعاً مشغول فعالیت اقتصادی نیستند و اگر نه هر عقل سلیمی می‌داند باز شدن هر پنجره‌ای به سمت دنیا، برای تجارت فرامرزی کشور، یک فرصت محسوب می‌شود.

ما باید سناریو و راهکارهای جایگزین در صورت شکست مذاکرات داشته باشیم. باید بدانیم اگر تحریم‌ها ادامه پیدا کرد، چگونه مراد تجارت خود را به سرانجام برسانیم. دولت سیزدهم سیاست درستی را در روابط بین‌الملل اتخاذ کرده است. در حوزه برجام مانده‌ایم، قطع مذاکرات را اعلام نمی‌کنیم و در کنار آن به پیمان‌های جهانی که مخالف سلطه امریکا است، می‌پیوندیم.

● عضویت ایران در بریکس چه پیامی به امریکا و کشورهای همسوی آن دارد؟

امریکا اگر بخواهد تیغ تحریم را بر سر هر کشوری فرود بیاورد، نتیجه آن کند شدن تیغ تحریم است. امریکا اگر روش فعلی خود را ادامه دهد، به نقطه‌ای می‌رسد که منافع بین‌المللی‌اش به خطر خواهد افتاد. اقتصاد دنیا در حال گردش به سمت آسیا (چین، اندونزی و هند) است و لذا ایران هم در این حوزه نقش آفرین خواهد شد. کشورهای آسیایی یاد شده در اردوگاه امریکا قرار ندارند و نمی‌خواهند سلطه امریکا بر اقتصاد کشورشان ادامه پیدا کند. پیوستن ایران به بریکس هم نشان داد که تحریم‌های امریکا باعث زمین خوردن اقتصاد ایران نخواهد شد. کشورهایی که تحریم نیستند و رابطه خوبی هم با امریکا (امارات، عربستان و...) دارند، به دلیل مشابهت با اقتصاد ایران (اقتصاد مبتنی بر فروش نفت) در پیمان‌هایی که ما حضور پیدا کردیم، آنها هم می‌خواهند عضو شوند. اگر این روش برای کشورهای خاورمیانه غلط بود، تمام این کشورها به دنبال پیوستن به پیمان‌های بین‌المللی نبودند. ما موفق شدیم از دو سال پیش با عضویت در اوراسیا، شانگهای و بریکس جایگاه خوبی برای اقتصاد ایران، فراهم کنیم.

